

Eisini, hissini og kortini

Eisini, hissini and kortini

Eivind Weyhe

Lauritsargøta 10, FO-100 Tórshavn. Email: eivindw@setur.fo

Úrtak

Greinin viðger tey trý føroysku hjáorðini, *eisini*, *hissini* og *kortini*, og lýsir máløguliga framvøkstur teirra úr fornorrønum til nútíðarføroyskt. Borið verður saman við norskt og íslendskt. *Eisini* og *hissini* eru hildin at koma av ávikavist norrønum *eins veg(inn)* og *hins veg(inn)*. *Kortini* og fleiri síðuformar av tí mugu fæst aftur til „hvært (ið) er“ og „hvært heldur (ið) er“. At enda í greinini verður tað adverbiala eftirfestið *-ni* umrøtt.

Abstract

The article deals with the three Faroese adverbs *eisini*, *hissini*, and *kortini*, and traces their historical development from Old Norse to modern Faroese. Comparison is also made with Norwegian and Icelandic. *Eisini* and *hissini* are judged to come from Old Norse *eins veg(inn)* and *hins veg(inn)* respectively. *Kortini* and its several variants must go back to „hvært (ið) er“ and „hvært heldur (ið) er“. In conclusion the adverbial suffix *-ni* is discussed.

Inngangur: trý føroysk hjáorð

Tey trý hjáorðini í yvirskriftini hava volt mongum høvuðbrýggj, helst tí vit ikki

kenna tey aftur soleiðis beinanvegin í okkara grannamálum og heldur ikki í norrønum orðabókum, í hvussu er ikki í tí formi tey hava fingið í nútíðarføroyskum. At síggja til líkjast tey í formi, men hvør er uppruni teirra? Her skulu tey verða tikin til umrøðu, og roynt skal verða at lýsa máløguliga uppruna teirra og tær broytingar ið teimum hevur verið fyri.

Eisini

Av hesum hjáorðinum kenna vit í føroyskum bara tann eina formin, og hann er *eisini* tann einasti hjá J. C. Svabo, skrivaður *Ajsini* el. *Aisini* adv. ‘ogsaa, tillige (med)’ (1966: 19).

Við somu merking sum *eisini* í føroyskum finna vit sum leitarð í norrønum orðabókum formar sum *einnig*, *einnug* og *einnin* (Heggstad; Fritzner nevnið bara báðar teir fyrstu). Íslensk orðabók (ÍO) nevnið *einnig*, *einneginn* og *einninn* sum íslenskar formar, og harumframt hevur hon *einnigin*, *einnug* og *einnveg* sum eru markaðir sum „fornt/úrelt“. Leita vit til Íslenska orðsifjabók (Magnússon 1989), fáa vit at vita at formarnir *einnig* og *einnug* koma av „einn veg“; Magnússon nevnið ikki *einneginn* og *einnigin* og heldur ikki *einnin(n)*.

Men fara vit til grannamálið fyrri eystan, finna vit eitt orð ið ikki er ólíkt tí føroyska, tí í Norsk ordbok (NO) 2 (1978) síggja vit sum leitorð *eise* adv. ‘også, likesom’. Viðvíkjandi uppruninum nevnið orðabókin tveir møguleikar: „av **einsig*, svar. t fær *eisini* ‘også’ (Hæ[gstad] Vno I,70), el av gno *eisíðr* ‘dessutan’“. Orðið er ikki við í *Nynorskordboka* (1986), og tað man vera tí at tað ikki verður sett at vera livandi í nútíðarnorskum. Sum keldu til orðið vísir NO til eitt orðasavn frá 1646 eftir Christen Jensøn sum var prestur í Sunnfjord á Norðurvesturlandinum (Hannaas 1915).

Í orðalistanum hjá Christen Jensøn stendur „*Eyse* i.e. Ocsaa“. Útgevarin Torleiv Hannaas viðmerkir í fótnotu: „Dette ordet er ukjent no,“ og síðan vísir hann til Marius Hægstad sum í verkinum Vestnorske maalføre I (Hægstad 1907: 70) sigur at orðið man koma av *einsig* við burturfalli av *n* framman fyrri *s*, og at tað er sama orðið sum *eisini* í føroyskum (sbr. tilvísingina í NO). Burturfall av *n* framman fyrri *s* í *einsig* „er det same som i gln. *einsamall* > sfj. [= sunnfjordsk] *eisemal*’e“ (Hannaas 1915: 19). Her kann leggjast aftrat at tvey orð fremri í listanum hjá Christen Jensøn stendur „*Eysemaal* i.e. Alleene *sive* [= ella] for sig selff“. Í partinum um føroyskt mál í sama verki nevnið Hægstad (1917: 107) *eisini* orðið *eisini* í føroyskum sum hann sigur kemur av *einsegin* og ber tað saman við tann norska formin *Eyse* frá 1646. Orðið er *eisini* nevnt í yngri norskum orðasøvnnum (Pontoppidan, Hallager, Christie), men tey ganga óivað aftur til Christen Jensøn.

Hægstad nevnið *eisini* og *hissini* í sambandi við at hann umrøður „utjamning av vokalar“ í t.d. *-megin* > *-minni*.

Men í eldri norskum ber somuleiðis til at finna ein form sum líkist tí føroyska uppáftur meira. Í einum handriti frá 1723 eftir ókendan høvund frá Osterøya (á Norðurhørðalandi) kemur *æysen* fyrri. Henda form hevur eingin norsk orðabók tikið upp tað eg veit. Høvundinum dámar einki orðið, tykist fata tað sum ein óvana ella óneyðuga ífyllu (diskurspartikkul), tí hann umtalar tað á henda hátt (eftir at hava umrøtt vendingina „saa Maata“): „Det andet ordsprog, som er *æysen* synis intet at kand lignis ved, end et utidig ordsprog som er kommen i vane, børn efter forældrene“ (Alver 1972: 9-10). Handritið „En liden Krønike“ finst í Universitetsbókasavninum í Keypmannahavn, merkt UB Add. 399 4to.¹

Í *Lexicon Færoense* (1877-88), teirri hondskrivaðu orðabókini hjá Svend Grundtvig og Jørgen Bloch, verður roynt at greina upprunan til orðið *eisini*. Frágreiðingina siga teir seg hava frá S. Bugge (1877), og teir skriva: „*eisini*, også, tillige, er efter min mening opstået af **einsinn*, **einsegin* = *einninn*, *einneginn*. Formen **einsegin* er ganske analog med *sinsiginn*, se Fritzner. Ligeledes bliver *megin* (i *tveim megin* etc.) i Færøsk til *minni*.“² Henda frágreiðingin verður tikin uppáftur í FA II (1891: 53) undir leitorðinum „*eisini*, *eisinni*“, men við øðrum orðum: „vistnok opstået af „*einsegin*“ = isl. *einneginn*, *einnig* (*ligeledes, på samme måde*) for: *einn veg(inn)* – jf. on. *hinsig*, *hizig* for: *hinnig* (*hinn veg*), og isl. *sinsiginn*

1 Eg takki Helge Sandøy fyrri upplýsingar úr norskum.

2 Tað hevur ikki eydnast mær at finna hetta hjá Bugge, og tað er tí tikið upp eftir *Lexicon Færoense*.

ved siden af sinneginn, sinnig (sinn veg); endelsen -megin bliver på fær. til -minni. jf. *báðuminni, hvörjuminni, høguminni*.”

Vit sóu at teir íslensku formarnir hövdu einki *s*, og teir mugu tí ganga aftur til ein norrønan form við „einn“. Teir kunnu tí samanberast við norrønar formar sum *hinnig, hinneg, hinnug, hinnveg*, ið mugu koma av *hinn veg*, og *sinnig*, ið má koma av *sinn veg* (Heggstad). Men norrønt hefur eisini formarnar *sinsig, sinsiginn* og *hinsig*, og teir verða hildnir at koma av ávikavist *sins veg* og *hins veg* (Fritzner: „*sinnsig* adv. (for: síns veg)“ og „*sinnsigin* adv. (for: síns veginn)“). Tað kann tí neyvan vera ivi um at norrønt, umframt *einnig*, man hava havt ein síðuform sum *einsig* ið bara ikki er skjalfestur í teimum varðveittu norrønu keldunum. Íslenskt sær út til at hava varðveitt formaruttan *s* meðan norskt og føroyskt hefur havt formar við *s*.

Málsøguliga kann gongdin í føroyskum hava verið tann at orðformurin viknar so líðandi, *n* fellur burtur framman fyri *s*, og onkuntíð í tíðini skoytir føroyskt tað adverbíella eftirfestið *-ni* uppí. Vit fáa tá hesar møguleikar alt eftir um vit taka støði í (1) óbundnum ella (2) bundnum formi av „vegur“:

ella	(1) eins-veg	> einseg	> einsig	> eisi + ni	> eisini
	(2) eins-vegin(n)	> einsegin	> einsigin	> eisin + ni	> eisini

Teir báðir varðveittu norsku formarnir *eyse* og *æysen* frá ávikavist 1646 og 1723 eru eftir øllum at døma tey seinastu dømini vit kenna úr norskum um hetta orðið, sum einaferð

í tíðini má hava verið til báði í norskum og føroyskum, men sum nú bara er livandi í føroyskum. Í teimum báðum nevndu tolkingarmøguleikunum kenna vit báðar teir norsku formarnar aftur sum „eisi“ og „eisin“.

Vit sóu at NO nevndi sum ein møguleika at orðið kann vera komið av norrønum *eisíðr* adv. ‘ikkje mindre, dessutan’ (Heggstad). Eftir mínum tykki er ikki neyðugt at rokna við hesum møguleika.

Hissini

Hetta orðið má teljast upp í orðaflokkin hjáorð, men FO hefur orðið báði sum hjáorð og sum óbendandi lýsingarorð. Sum hjáorð hefur tað týðningin ‘av sær sjálvum, ótilætlað, tilfallandi, óvart áberandi, av hending(um)’ (FO). Sum lýsingarorð verður tað brúkt í sambandi við noktanirnar *ikki* og *eingin*, t.d. *ikki hissini gestir* ‘ikki eiti á gestir’, *tað var ikki hissini* ‘tað var ikki eiti á’, *eingin hissini maður* ‘ikki ein og hvør’. Við at kunna leggja seg aftrat navnorði (vera undirlið í navnheild) kann tað háttá sær sum lýsingarorð, men formliga velji eg at rokna tað sum hjáorð. Svabo/Mohr hava „Hissini adv. ‘uden Hensigt, for Spøg skyld’. Isl. hinsegin“ (Svabo 1966: 338).

Norrønt hevði hjáorðið *hinnig*, við síðuformunum *hinneg, hinnug, hinnveg*, sum allir ganga aftur til *hinn veg*, og merkingin er hjá Heggstad lýst sum: ‘1. der, på den andre

síða. 2. på hin (den andre, motsatte) måten, annleis. 3. den gongen. 4. på denne måten, såleis. Men norrønt hevði eisini síðuformin *hinsig* (av *hins veg*) adv. 'der, dit' (Heggstad). ÍO sigur *hinnig* og *hinig* vera „fornt/úrelt“ í íslenskum, sigur *hinsig* vera skaldamál, men hevur annars formarnar *hinsegin*, *hinsegin*. Magnússon (1989) sigur *hinsig* vera komið av **hins veg*, og um *hinsegin(n)* (varðveitt úr 17. öld) 'á hinn veginn, öðruvísi' sigur hann at tað er samansett av *hins*, hvørsfall av *hinn*, og *vegin*, bundið hvønnfall av *vegur*. Formurin *hinsegin(n)* er ikki skjalfestur í norrønum. Magnússon (1989) nevnr at *hinsegin(n)* móguliga kann vera ein blandingsformur av *hinn veg* og *hinsvegur*. Teir norrønu formarnir av orðinum/orðunum síggjast ikki at vera varðveittir í norskum nútíðarmáli.

Sum eitt javndømi kann nevntast at norrønt hevði báði *sinnig* (komið av *sinn veg*) og *sinsig* (komið av *sins veg*) og somuleiðis *sinsiginn* (komið av *sins veginn*) 'sin veg, på sin måte' (Heggstad); Fritzner: *sinnsig* adv., *sinnsiginn* adv.; Magnússon: *sinnig* ao. [= atviksorð] 'á sinn hátt', *sinsig*, *sinsegin* ao. 'á sína vísu, sína leið'. Hetta orðið er ikki varðveitt í føroyskum.

Eg hugsar mæ at tað føroyska hjáorðið *hissini* er runnið av *hinsveg* ella *hinsvegin*, kanska báðum. Gongdin hevur ták verið tann sama sum við *eisini*:

Kortini

Tann avgjørt ráðandi formurin av hesum hjáorði í nútíðarføroyskum er *kortini*, og tað báði í talu og skrift. Í FO er tað sagt at merkja 'hóast tað, hóast alt, korti, kortildini'. Eina serliga nýtslu har „kortini at“ stendur sum subjunktional fremst í viðgongueykasetningi, síggja vit tó fleiri dømir um í onkrum tekstum, eina nýtslu sum tó ikki er tikin við í FO.

Sum vit síggja, nevnr orðafrágreiðingin til *kortini* í FO tveir aðrar síðuformar sum samheiti, *korti* og *kortildini*. Men hyggja vit at leitorðum í FO og í orðaseðlasavnið á Føroyamálsdeildini, síggja vit har væl fleiri síðuformar (í klombrum sæst hvussu formarnir eru markaðir í FO: *stb.* = staðbundið, *gl.* = gamalt, *sj.* = sjálldsamt): *korti* (*stb.*), *kortildini* (*gl.*), *kortiliga* (*stb.*, *sj.*), *kortilti* (*sj.*), *kortiltí* (*sj.*), *kortiltínani* (*stb.*, *sj.*), *kortiltó* (ikki í FO), *kortligt* (ikki í FO), *kortlindi* (*stb.*, *sj.*, á orðaseðli eisini skrivað *kortlendi*), *kortlintí* (*stb.*, *sj.*).

Í orðaseðlasavninum er sera lítið grundarlag undir fleiri av hesum formum, ofta bara ein seðil. Fleiri dømir eru tó um at tann stutti formurin *korti* hoyrir (hevur hoyrt) heima í sandoyarmáli, kemur m.a. fyrri í tekstum eftir Heðin Brú (t.d. 1966: 31: „Nei, forbankað, munnu teir tað korti?“ og í føroyingasøgutýðing hjá honum og Rikard Long (1962: 76): „eg sigi ikki tað korti, at

ella	(3) hins-veg	> hinseg	> hinsig	> hissi + ni	> hissini
	(4) hins-vegin(n)	> hinsegin	> hinsigin	> hissin + ni	> hissini

tað kann kanska vera tikið fyri skuld, sum ongar avtalur eru um frammanundan“), og nevnt verður á einum seðli at eldri fólk í Húsavík søgdu so. Ikki heilt fá dømir eru um *kortiltí/kortilti*, mest úr Norðuroyggjum og Eysturoynni, og eitt stakdømi úr Vági (*kortiltí* el. *kortiltó?*). Eitt nú skrivar J. Símun Hansen í frásøgn eftir útróðrarmann úr Fugloy í bókini *Havið og vit 2* (1966: 176): „tað vóru ólíkindi at lenda, men kortiltíð [sic] onki í at velja.“ Í einum ævintýri (FFÆ 1898-1901: 370), skrivað upp í Kunoy, er *kortilty* rættað til *kortini* í útgávuni (upplýst á orðaseðli hjá Chr. Matras í orðasavninum á Føroyamálsdeildini).

Tað er reiðiliga merkisvert at Svabo (í handriti hjá Nicolai Mohr) bara hevur formin *kortildini* og ongan annan, heldur ikki *kortini*. Sum dømi er nevnt: „Tej siä ikkji kortildini! imod Formodning besynderlig v. man skulde ikke have tænkt det!“, og Nicolai Mohr sigur tað koma av íslenskum „hvert-helldur“ (Svabo 1966: 435). Í froyalýsing síni hevur Jørgen Landt eitt stuttan lista við nøkrum føroyskum orðum, og harímillum nevnt hann „korteldin, alligevel“ (1800: 437). Yngri heimildir tykjast ikki vera um hesar formar sum Svabo/Mohr og Landt hava, men sum nevnt omanfyri, eru nøkur dømir um *kortildi/kortiltí* (altso uttan *-ni*), og eitt stakdømi (úr Mikladali) um *kortiltínani*; her kenna vit formin *kortiltí* aftur (men víðkaðan so hann kann minna um talumálsformar sum „nógvastaðnani“). Dømir um *kortiliga* eru úr Kvívík og Svínø, stakdømi um *kortligt* úr Miðvági, um *kortlintí* úr Funningi og um *kortlindil/-lendi* úr Vági.

Løgið er tað at Svabo ikki tykist kenna *kortini*, tann formin sum man vera mestsum einaráðandi í nútíðarmáli. V.U. Hammershaimb (1854: 253) hinvegin nevnt í mállæru sínari bara *kortini* (sum hann annars heldur kemur av „hvört enn er“), og tað sama er tikið upp aftur í mállæruni í FA I (1891: LXX), og orðið kemur fyri í tekstum hjá honum, t.d í søgnini Rinkusteinarnir (1852: 339) og í umsetingini av Føroyingasøgu (1884: 70). FA II (orðabókin) hevur bara *kortini* sum leitorð, umsetur tað við ‘alligevel, ikke des mindre’ og leggur aftrat: „måske for: hvört enn er“ (altso tolkingaruppskotið hjá Hammershaimb). Men hon nevnt eisini formin hjá Svabo/Mohr: „Også *kortildini* (af Mohr henført til isl. hvárt el. hvert heldur.“ Elstu seðlar við *kortini* sum eru at líta í orðasavninum á Føroyamálsdeildini, eru frá aldamótinum um 1900, tveir úr FFÆ (1898-1901: 370, 629) og ein úr Bíbilsøguni hjá Jógvani Poulsen (1900: 33).

Orðabókin hjá M. A. Jacobsen og Chr. Matras nevnt í síni fyrstu útgávu (1927-28) bara *kortini*, men 2. útgávu (1961) tekur *korti* og *kortildini* við sum síðufomar ið vísa til *kortini* (kanska tiknir við tí teir koma fyri hjá Heðini Brú og Svabo).

Onkur uppskot hava verið nevnd um upprunan til *kortini*. Svabo/Mohr nevndu íslenskt „hvert-helldur“, Hammershaimb nevndi „hvört enn er“ og FA II „hvárt el. hvert heldur“.

Mest trúligt er at fyrsta stavilsi *kort-*gongur aftur til norr. *hvárt* adv. og konj. (eig. n. av *hvárr*) (Heggstad), og at gongdin hevur verið henda: *hvárt* - > *kvárt* - > *kort-*, við *v*-burturfalli (sbr. *hvussu* > *kussu*). *Hvárr*

merkti 'hvør av tveimum', og *hvárt* kundi í norrønum verða brúkt sum spurnarháorð og sum undirskipandi sambindingarlið (subjunktional, við og uttan afturbeint *er* ella *sem*). Ein tolkingarmøguleikin er tå at tað er eykasetningurin „hvárt (ið) er“ ið er blivið til *korti*, formin ið vit serliga vita um úr Sandoynni, og at hesin stuttformur hevur fingið háorðseftirfestið *-ni* lagt aftrat soleiðis at vit hava fingið tann vanliga nútíðarformin *kortini*.

Men eftir stendur so spurningurin um formar sum *kortildi*, *kortiltí*, *kortildini* o.a. Orðaparturin *-ild-* (*-ilt-*) fær illa havt sín uppruna í áðurnevnda syntagmi: *hvárt (ið) er*. Men hugsa vit okkum háorðið *heldur* sum part av syntagminum, altso: *hvárt heldur (ið) er*, er tað ein rímlig frágreiðing til formar sum *kortildi* o.a. Aftur her ber til at skoyta *-ni* uppí, og vit fáa tå m.a. ein form sum *kortildi-ni*, júst formin hjá Svabo/Mohr.

Samanumtikið hugsi eg mær sostatt at upprunin er „hvárt (ið) er“ og „hvárt heldur (ið) er“. Tað vanliga føroyska háorðið *kortini* er úrslit av niðursliting av einum heilum syntagmi, í hesum føri einum heilum eykasetningi. Ta upprunaligaru orðingina finna vit varðveitta í íslenskum, sbr.: *mér er sama, hvort (heldur) er* (sí undir *hvort* í ÍO). *Kortiltí* og *kortiltó* kunnu vera úrslit av hugasambandi við háorðini *tí* (ella *tíð*, sbr. *illanstíð*?) og *tó*. Formarnir *kortiliga* og *kortligt*, sum hendingadømi vóru um, munnu vera uppkomnir við fyrimynd í orðum við *-liga/-ligt*, t.d. *korti+liga* el. *kortildi+liga*. Meira ivasamt er hvussu *kortlindi* og *kortlintí* skulu forklárust, men helst eru teir onkursvegna bronglaðir formar av *kortildini* og *kortiltí*.

Eitt tað mest gátuføra í allari søguni um hetta orðið, er at meðan Svabo/Mohr uml. 1800 bara tykjast kenna formin *kortildini*, so tykist Hammershaimb hálva øld seinri bara kenna *kortini*. Hinvegin vita vit at m.a. *kortildi* hevur livað á mannamunni heilt upp at okkara døgum, og tað sigur okkum at vit eiga at vera varin við at gera ta niðurstøðu, at um eitt orð ikki er skriftfest í einum tíðarskeiði, so er tað ikki til um tað mundið. Men vit kunnu í hvussu er gera ta niðurstøðu at síðan fyrru helvt av 19. øld hevur *kortini* verið fatað sum tann „normali“ formurin.

Hjáorðseftirfestið *-ni*

Hvussu gamalt tað generaliserandi adverbella eftirfestið *-ni* er í føroyskum, vita vit ikki. FO umtalar tað sum „háorðseftirskoyti, vanl. í tlm.“ og nevnrir sum dømir m.a. *illani* = *illa*, *niðaneftirni* = *niðaneftir*, *oftani* = *ofta*, *toluligani* = *toluliga*. Vit kundu eisini nevnt *soleiðsni* (FO) og talumálsformar sum *nógvastaðnani* (sbr. *kortiltínani*) o.fl. av líknandi slag. Í kvæðauppskrift hjá Jóannesi í Króki frá 1819 av Grímmarskvæði (Weyhe 2011) síggja vit ikki færri enn fyra ferðir orðið *houlijani* (t.e. *hóvliga-ni*, ør. 35, 36, 65, 66), og í nútíðar talumáli er heilt vanligt at skoyta *-ni* upp í háorð við *-liga*, *-laga*, t.d. *spakuliga-ni*, *niðarlaga-ni*.

Men hvør kann so upprunin til *-ni* vera?

Ein móguleiki er at tað er *-i* sum hevur verið skoytt upp í (summi) háorð. Vit hava mong dømir um tað, eitt nú *yviri*, *afturi*, *suðuri* o.s.fr. (helst við fyrimynd í *úti*, *inni*, *uppi*, *niðri*). Fleiri av hesum háorðum høvdu frammanundan *-n* í endanum, t.d. *hiðan*, *haðan*, *síðan*, *meðan*, *eystan*, *vestan* o.s.fr.,

og vit finga tá formar sum *hiðani*, *haðani*, *síðani*, *meðani* (*meðni*) o.s.fr., har so við tíðini *-ni* er blivið fatað sum eftirfesti og flutt yvir á onnur hjáorð so sum *oftani*, *illani* o.s.fr. Í eini rúgvu av hjáorðum hava vit eftirfestið *-staðni*, t.d. *allastaðni*, *ongastaðni*, *summastaðni*, har sum *-staðni* má ganga aftur til ein eldri hvønnfalsform í kallkyni fleirtali av *staður*, t.d. (*i*) *alla staði* > *allastaðni*.

Skilji eg Bugge (og Hægstad) rætt, hugsa teir sær tilgongdina nakað soleiðis:

(5) eins-vegin	> einsegin	> einsiginn	> einsinn + i	> eisini
ella				
(6) hins-vegin	> hinsegin	> hinsiginn	> hinsinn + i	> hissini

Sum tað sæst, verður her bara roknað við tí bundna forminum av „vegur“ og við eftirfestinum *-i*, ikki *-ni*, og á sama hátt sum *-megin* bleiv til *-minni*, kundi *einsvegin* blíva til *eisini*.

Hetta, at tað bara er *-i* sum er skoytt uppí av fyrstan tíð, er avgjørt ein móguleiki sum vit kunnu rokna við. Hinvegin vita vit at onkuntíð í tíðini loysnar *-ni* frá og gerst sjálvstøðugt eftirfesti í føroyskum. Og tað at formarnir *eisi* og *evin* hava verið til í norskum, og tí kanska *eisini* í føroyskum, kundi bent á at gongdin hevur verið sum víst í (1)-(4).

Skorturin á keldum til eldri føroyskt ger at vit vita ikki nær eftirfestið *-ni* tekur seg upp sum sjálvstøðugt eftirfesti málinum, og tað ger tað torført at siga hvør av nevndu móguleikum er tann sannlíkast. Av tí sama gjørdist niðurstøðan í greinini ikki so eintrýdd sum ynskiligt kundi verið. Men her

eru so teir móguleikar settir upp sum eftir mínum tykki koma upp á tal.

Bókmentir:

- Alver, B. 1972: „Saa maata“. *Frå Fjon til Fusa* 25: 7–60, orðalisti s. 44–49.
- Brú, H. 1966: *Purkhús*. Tórshavn: Egið Forlag.
- Brú, H. & Long, R. 1962: *Føroyingasøga*. Umsett hava Heðin Brú og Rikard Long. Tórshavn: Skúlabókagrunnurin.
- FA I-II = *Færøsk Anthologi* ved V.U. Hammershaimb. I: Tekst samt historisk og grammatisk indledning. II: Ordsamling og register udarbejdet af Jakob Jakobsen. København 1891.
- FFÆ = Jakob Jakobsen: *Færøske Folkesavn og Æventyr*. København 1898-1901: Samfund til Udgivelse af Gammel Nordisk Litteratur.
- Fritzner, J. 1883-1996: *Ordbog over det gamle norske Sprog* I-III. Kristiania.
- Hallager, L. 1802: *Norsk Ordsamling*. København.

- Hammershaimb, V.U. 1854: *Færøisk sprog-lære*. Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie. Kjøbenhavn: 233-316. Endurpr.: *Savn*: 225-308.
- . 1884: *Føroyingasöga*. Útlögd úr íslandskum av V.U. Hammershaimb. Tórshavn.
- Hannaas, T. (útg.). 1915: *Christen Jensøns Den norske Dictionarium eller Glosebog*. Ældre norske sprog minder III. Kristiania: Den Norske Historiske Kildeskriftkommission.
- Hansen, J. S. 1966: *Havið og vit 2*. Klaksvík: Egið Forlag.
- Heggstad, L. et al. 2012: *Norrøn ordbok*. 5. utgåva. Oslo 2012: Det norske Samlaget.
- Hægstad, M. 1907: *Vestnorske maalføre fyri 1350 I. Nordvestlandsk*. Christiania.
- . 1917: *Vestnorske maalføre fyri 1350 II*, Sudvestlandsk. Kristiania.
- ÍO = *Íslensk orðabók*. 4. utgåva byggð á 3. prentun frá 2005. Reykjavík 2007: Edda.
- Jacobsen, M. A. & Matras, C. 1927-28: *Føroysk-donsk orðabók*. Tórshavn: Varðin. 2. utgåva, Tórshavn 1961: Føroya Fróðskaparfelag.
- Landt, J. 1800: *Forsøg til en Beskrivelse over Færøerne*. Kiøbenhavn.
- Lexicon Færoense*. Udarbejdet efter Svend Grundtvigs plan og under hans ledelse og medvirkning af Jørgen Bloch. København 1877-88.
- Magnússon, Á. Bl. 1989: *Íslensk orðsifjabók*. Reykjavík: Orðabók Háskólans.
- NO = *Norsk ordbok. Ordbok over det norske folkemålet og det nynorske skriftmålet* 1-12. Oslo 1978-2016: Det norske Samlaget.
- Nynorskordboka*. Oslo 1986: Det norske Samlaget.
- Poulsen, J. 1900: *Bíbilsøga*. Tórshavn.
- Savn* = *Savn úr Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie og Antiqarisk Tidskrift*. Tórshavn 1969: Emil Thomsen.
- Svabo, J. C. 1966: *Dictionarium Færoense*. Udgivet efter håndskrifterne af Chr. Matras. København: Munksgaard.
- Weyhe, E. 2011: *Hentzasavn – Kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819*. Tórshavn: Fróðskapur.